

Juleaften d. 24. dec. 2013.

Prædiken af Søren P. Grarup

Indgangslæsning: Johannes' første Brev kap. 4 v. 8b-9

Gammeltestamentlig læsning: Esajas' Bog kap. 9 v. 1-5.

Evangelielæsning: Lukasevangeliet kap. 2 v. 1-20.

Udgangslæsning: Johannes' første Brev kap. 4 v. 10-11.

Juleevangeliet, som vi har fået det fra Lukas' pen, er en historie, der er voldsomt fyldt med modsætninger og urimeligheder.

Måske lægger vi ikke mærke til det, for vi kender jo historien såre godt og ved, hvordan juleevangeliet skal lyde. Og den besynderlige historie glider let ind i samlingen af irrationelle, hyggelige juletraditioner, og får samme aroma i sjælen som brunekager og gran.

Men det *er* en mærkelig urimelig og modsætningsfyldt historie.

Nogle af urimelighederne og modsætningerne kender vi til også fra vor verden i dag. Og hvis vi tænker os om et øjeblik, kan vi måske ligefrem harmes over dem.

Andre af historiens modsætninger er vanskelige for vor tanke at forstå - og enten må vi afvise det, der fortælles, eller også må vi undres og sige tak.

Kejseren i Rom hundser med menigmand - fordi han vil vide, hvor mange han har magt over. Jævne folk, der passer deres arbejde og prøver at skaffe sig til dagen og vejen, må bære omkostningerne ved en meningsløs rejse til en meningsløs folketælling i den fædrene by, for at føje magtapparatet. Og meningsløst var det, for den folketælling gik totalt i vasken - den er ikke opgjort eller refereret i nogen andre historiske dokumenter.

Magtmenneskers skalten og valten med små menneskers liv kender vi også fra vor verden i dag. Når vi ser det eller hører om det i pressen, er det let at harmes over, for det er jo ikke os, der har sådan en magt.

Så er det straks lidt mere nærgående med andre af de urimeligheder vi ser i historien.

Der kommer nogle fremmede til døren. De har ganske øjensynligt brug for hjælp - pigen er højgravid. Men der er ikke plads til dem i herberget.

Også den modsætning og urimelighed kender vi til i dag - måske nok i en anden version. Flygninge fra verdens brændpunkter kommer til et af verdens rigeste og mest stabile lande - kaldet Danmark - for så efter års fysisk og psykisk nedbrydende venten i uvished i asylcentrets ingenmandsland at blive sendt tilbage til en usikker fremtid. Der var ikke plads til dem i herberget.

En ung kvinde må føde sit barn i en snavset stald. Var det sket i Danmark i dag, ville sundhedsministeren blive fyret. Men denne julenat i 2013 fødes hundredevis af børn i verden under lige så ringe og endda endnu værre forhold.

Alt det ved vi godt - vi kender juleevangeliets urimeligheder ganske godt fra vor verden anno 2013 - og måske bryder vi os slet ikke om at blive mindet om dem sådan en hyggelig juleaften.

Men der er en anden side af denne urimelige historie. Der er urimeligheder og modsætninger, der på underlig vis ligesom vender helt den anden vej.

Hør igen englens ord til hyrderne på marken - lyt godt efter: »Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.«

Hørte I det? - Han er Kristus, Herren - d.v.s. Gud selv - og han ligger i dyrenes ædetrug. Her er vild hultertilbulter-forvirring i alle begreber som magt og afmagt, ære, storhed og usselhed og afvisning. Det vælter rundt imellem hinanden. Det er ikke til at skille ad. Hvad er det, der sker her?

Der sker det, at den hellige, evige Gud - Himlens og jordens Skaber - slår bro over den dybeste modsætning, der nogensinde i al evighed har været: Modsætningen mellem ham selv og os mennesker, der vendte vor Skaber ryggen.

Gud er kærlighed. Ud af kærlighed skabte han universet og vor klode og gav os livet på denne fantastiske jord. Hvad gjorde vi? Vi vendte ham ryggen og rykkede alle Paradisets blomster op og lod vort eget ukrudt trives, så urimelighed og nød - og begær efter magt og rigdom - og undertrykkelse og vold - egoisme og ligegyldighed er den grød, der udgør verdens dagsorden.

Julenat sker der det, at den almægtige Gud indtager pladsen som det nederste og lavest prioriterede punkt på den dagsorden. I barnet Jesus blev Gud én af os - han blev endda en af de utallige oversete, udskudte, ringeagtede - for at tage del i vort liv med den grænseløse kærlighed, som altid var hans, og som er ophavet til hele skabningen.

Den kærlighed ser vi måske tydeligst i den anden ende af evangeliehistorien. Her bliver det fordertrug, som han ved sin fødsel var forvist til, skiftet ud med et romersk dødstorturinstrument - et kors. Da de naglede ham fast til det kors, bad han: "Fader, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør."

I sin Søn, Jesus Kristus, kom Gud til os, for at tage del i vort liv - for at tage vore urimeligheder og uretfærdigheder på sig - tage vor nød og lidelse på sig - tage vor død på sig, for at forvandle såvel vort liv som vor død indefra til en ager, hvor paradisets blomster af kærlighed igen kan gro.

Ofte hører jeg den indvending her, at hvis der er en kærlig Gud, hvordan kan han så tillade uretfærdighed og nød og lidelse? Det har han heller aldrig tilladt. Han har udtrykkelig forbudt det - det er os mennesker, der tillader det, fordi vi vendte Gud ryggen.

Indvending nr. 2: Hvis Gud er almægtig, hvad skulle hele den historie så til for - kunne han ikke bare med et almægtigt fingerknips afskaffe al nød og elendighed og uretfærdighed?

Den tanke hører hjemme i skuffen med tåbelige drømme om uvirkelig og ansvarsløs lykke - sammen med TV's mere og mere fantasifulde film om nisser og julemænd.

I evangeliet er der ingen nisser, der kan trylle. Men der er en Gud, der tager del i vor verdens nød og lidelse, for at føre hvert lille menneske igennem moradset til Guds evige kærlighed..

Historien om Jesus slutter ikke med barnet i krybben. Og det slutter ikke med hans død på korset. Den fortsætter derfra med opstandelsen påskemorgen.

Troen på Jesu opstandelse bliver ofte kaldt det springende punkt i kristentroen. For det sker ikke, at døde rejser sig til livet. Nej, det sker ikke, medmindre Gud vil det, og Gud gør det.

Det livsunder, der skete påskemorgen, da Jesus opstod fra graven, ser vi som selve fundamentet for kristentroen og for livet.

Det under, der skete julenat, da Guds Søn blev født som menneske, er lige så umuligt, og lige så stort, og lige så sandt, som påskeunderet, da Jesus opstod fra de døde.

Enten må vi afvise det med vor snusfornuft og sige, at den slags sker ikke. Så har alt det, denne Jesus sagde og gjorde ikke større vægt, end hvad andre bemærkelsesværdige mennesker har sagt og gjort - og det gør ikke den store forskel på verdens skæve gang.

Eller: Vi kan tage imod det med undrende tro og tak - og måske ligefrem prøve det efter - og opleve, at det Jesus var og sagde og gjorde bliver livsnær og jordnær virkelighed i vort liv, med langt dybere mening, end ordene i bogen kan udtrykke.

Hvad betyder det da for mit menneskeliv, at Gud i sin Søn, Jesus Kristus, blev menneske, tog del i vort liv - vor glæde og sorg, vor lykke og smerte, vort bøvnl med problemerne, vor elendighed, vor lidelse, vor død?

Hvad betyder det? Hvad indebærer det?

- Det betyder, at når jeg i min hverdag mærker kærligheden strømme imod mig, så ved jeg, hvor den stammer fra.
- Når jeg står overfor udfordringer og vanskeligheder, så er jeg ikke alene om at løse knuden.
- Når jeg føler mig ussel og kasseret dømt ude, så ved jeg, at jeg alligevel er elsket - og jeg kan finde fællesskab, for Guds kærlighed favner os alle sammen.
- Når kærligheden stiller krav til mig, bliver det ikke et offer eller en udgift, men en gave og en velsignelse fra den Gud, der selv gav alt for min skyld.
- Når jeg fejler eller alligevel stikker af fra kærligheden, behøver jeg ikke forskanse mig mod fordømmelsen, for Jesu tilgivelse giver mig lov til at rejse mig op og prøve igen.
- Når lidelsen melder sig - i form af menneskelig fiasko, sorg, ulykke, sygdom - så er den ikke en fjende, jeg enten må overvinde eller flygte fra, men et stykke livsvej, jeg kan gå, for jeg går den ikke alene - Gud går med mig - han kender vejen, for han har været der før.
- Når verdens urimeligheder og uretfærdigheder og mørke giver mig lyst til at råbe: 'Standt verden, jeg vil af!' så ved jeg, at Jesus er verdens lys, og intet mørke er så tæt, at han ikke kan skinne dér - og måske giver han mig lov til at være lysbærer, måske blot til ét menneske et sted i mørket.
- Og når døden en dag sætter punktum for min livshistorie her, så er det punktum ikke et stort, ukendt hul af uhyggelig tomhed, men en gylden port ind til det rige, hvor alene den kærlighed hersker, som har omsluttet mig på vejen her - fordi Jesus går med og tager del i mit liv.

»Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.«

Det er det, vi fejrer: at Gud blev menneske som os - tog del i vort liv - - og at han stadig tager del i vort liv.

Glædelig jul!